

VVIK Nieuws

Nummer 21

Copyright © 2014 VVIK Nieuws

December 2014
halfjaarlijkse uitgave

Moderne Indiase kunst in het Rijks- museum: Subodh Gupta

Anna Ślaczka

Toen het Aziatisch Paviljoen van het Rijksmuseum in April 2013 feestelijk werd geopend, bestond de daar tentoongestelde collectie Indiase kunst vooral uit antieke bronzen en stenen sculpturen. Dit had te maken met het verzamelbeleid dat tot 2013 gold. India is echter een moderne natie die een belangrijke rol speelt in de wereldpolitiek en –economie. Bij dit imago hoort ook moderne kunst. De ereplaats van eerste vertegenwoordiger van moderne Indiase kunst bij het Rijks viel toe aan Subodh Gupta, een van de populairste Indiase kunstenaars, wiens oeuvre wel wordt vergeleken met dat van Damien Hirst, Jeff Koons en Ai Weiwei, en wiens sculpturen miljoenen opbrengen op de internationale kunstmarkt.

Subodh Gupta begon zijn adembenemende carrière met schilderen. Daarna kwamen sculpturen, en in 2011 was hij zelfs te zien – zichzelf spelend – in de Bollywood-productie *Ra.One*, een ‘science-fiction superhero film’. Deze Bollywood-episode, die sommige van zijn bewonderaars oprecht shockeerde, valt wellicht beter te begrijpen als we kijken naar Subodh Gupta’s biografie, die zelf ook veel weg heeft van een filmscenario. Gupta werd geboren op het platteland van Bihar, een regio die vooral bekend staat als arm en gewelddadig. Zijn dorp Khagaul, een belangrijke ‘railway junction’ waar iedereen, inclusief Gupta’s vader, bij de spoorwegen werkte, leek, in de woorden van Gupta zelf, op een ‘Wild West frontier town’: bijna iedere dag werd er wel iemand vermoord. De enige kunst in het dorp bestond uit godenbeelden in de lokale tempel en voorstellingen van rondreizende theatergezelschappen. Van moderne en abstracte kunst had niemand ooit gehoord.

Nandi, ca. 11de eeuw, Tamil Nadu, h. 63 cm

Toch voelde Gupta altijd dat dit zijn weg was: ‘I have always felt I’m an artist, even from the very beginning when I started to draw and paint but didn’t know what art really meant’, vertelt hij in een van zijn interviews. Na het behalen van zijn BA in the College of Art in Patna, waar hij zich vooral richtte op schilderen, verhuisde Gupta naar New Delhi. Naast Mumbai en Calcutta is dit een van de weinige plaatsen in India

Subodh Gupta (geb. 1964, Khagaul, Bihar, India)

This Side is the Other Side (edition 1/3)

Nikkelbrons, b. 105cm, h. 70cm, d. 70cm

waar een moderne kunstenaar zich kan ontplooiën. Daar begon hij te experimenteren met andere vormen van expressie: sculptuur, video en performance. Na een aantal magere jaren kreeg hij uiteindelijk succes met tentoonstellingen overal ter wereld, van Mumbai en Zuid-Korea tot Parijs, New York en nu ook Amsterdam.

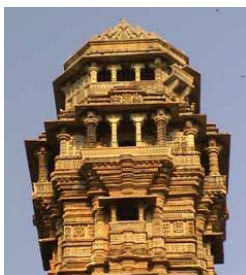

Gupta's *This Side is the Other Side* is sinds 3 oktober te zien in het Rijksmuseum en zal een jaar worden getoond. Het beeld staat boven aan de trappengang die leidt naar de ondergrondse verdieping van het Aziatisch Paviljoen. De moderne vorm past goed bij de asymmetrische witte muren en glazen wanden van het Paviljoen. Het warme gouden glas van de bronzen scooter weerspiegelt in het water dat het Paviljoen omringt.

Subodh Gupta haalt zijn inspiratie vooral uit het dagelijks leven, uit objecten die onderdeel zijn van een populair beeld van India. Stainless steel potten, pannen en melkbussen, en duidelijk herkenbare

vervoermiddelen: Bajaj-scooters en Ambassador-taxi's, zijn z'n handelsmerk geworden. Zijn 'unmistakably Indian but not cliché-riden' stijl valt in de smaak bij veel verzamelaars. Voor de expats, maar ook voor Indiërs uit grote steden, zijn dit voorwerpen die zij zich herinneren uit hun jeugd of die ze zich *willen* herinneren. Gupta wil echter niet als een regionale of 'Indiase' kunstenaar worden gezien. Hij benadrukt dat, hoewel de objecten die hij in zijn installaties gebruikt essentieel Indiaas zijn, de thema's die hij probeert over te brengen universeel zijn. Zoals het contrast tussen de glitterende buitenkant van het roestvrij stalen keukengerei en de leegte erbinnen. Hij merkt op: 'The poor, the middle class and the rich use [these objects] at home. In this country, how many people have the utensils but they starve because there is no food?'

This Side is the Other Side lijkt een verdere variatie op hetzelfde thema, maar met een speciale draai. De scooter, met melkbussen die aan beide kanten hangen, is een gemechaniseerde koe, een 'stadskoe'. Hij symboliseert het snel moderniserende platteland. En de gepolijste, goud-glimmende oppervlakte past bij een object van verering, een rol die – in verschillende culturele contexten – zowel door een koe als door een kunstwerk kan worden vervuld. Maar is dat niet slechts een blinkend omhulsel?

Jayastambha

De emoties liepen deze zomer in Nederland hoog op, en zoals te verwachten was de multiculturele samenleving weer de aanleiding. Behalve de nationale ruzie over de kleur van zwarte Piet, kwamen er nu twee nieuwe dramatische gebeurtenissen bij:

het neerhalen/neerstorten van een lijnvliegtuig in het oostelijk deel van de Oekraïne en de hevige tweemaanden durende oorlog tussen Israël en Hamas in Gaza. Meermaals ging men in de Randstad de straat op voor / tegen Gaza; en éénmaal voor een indrukwekkende herdenkingsdienst in Amersfoort voor de

doden wier lichamen toen nog op velden in de Oekraïne lagen. Sommige politieke activisten legden duidelijke verbanden tussen alle drie: zwarte Piet, Gaza en MH17. Men deed dit voor groot publiek: Facebook en Twitter liegen niet. Als je er iets opzet, dan staat het er voor eeuwig. Erger nog: het staat er en blijft er langer en duidelijker zichtbaar dan wanneer iemand weloverwogen ingezonden brieven naar een krant stuurt. Mijn les van deze zomer: 'like' niets en hou je onderbuik stil. En, ik herhaal het nog maar eens: Indiërs en hindoestanen lijken aan zwarte Piet weinig boodschap te hebben.

(column van Victor van Bijlert)

Boekbespreking

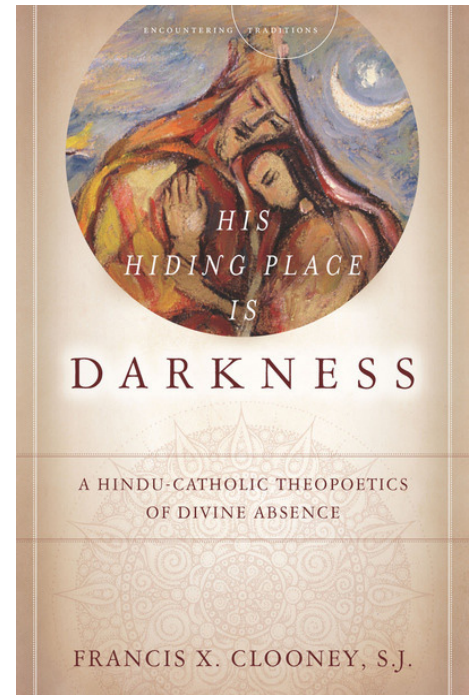
Victor van Bijlert

Clooney (geleerde pater Jezuiet en Harvard professor) is goed bekend met India en Indiase talen. Zijn specialisme ligt in Sanskriet en Tamil *bhakti*-literatuur. In *His Hiding Place* bespreekt en vergelijkt Clooney twee teksten die over zinnelijke liefde lijken te gaan. De ene tekst is het bijbelse Hooglied, de andere tekst is *Tiruvaymoli* van de Tamil Vaishvava heilige Nammalvar of Satakopan. Clooney wil in het naast elkaar lezen van beide teksten een voorbeeld geven van wat hij als theologische verdieping van de christelijke traditie beschouwt, namelijk geïnspireerd raken door teksten uit de hindoe traditie die als het ware op dezelfde wijze spreken als teksten uit de christelijke. Het gemeenschappelijke thema van beide teksten is immers een vrouw die haar geliefde zoekt en

voor lange tijd niet meer kan vinden.

In het Hooglied draait het om zinnelijke liefde tussen een vrouw en

haar minnaar die haar na een tijd plots verlaat. In de Tamil teksten gaat het over een vrouw die Krishna als minnaar had maar nu door hem verlaten is. Clooney leest beide teksten als metaforen voor het zoeken naar een godservaring die de gelovige verloren heeft. Vandaar de titel 'his hiding place'. God verbergt zich zodat bij de gelovige de gedachte kan ontstaan dat God afwezig is. God's afwezigheid is een bekend thema binnen de Westerse filosofie en theologie, maar Clooney toont op verrassende wijze de parallellen met Indiase theïstische tradities.

Francis X. Clooney, S.J.

His Hiding Place is Darkness: A Hindu-Catholic Theopoetics of Divine Absence
Stanford, CA: Stanford University Press, 2014.
ISBN 978-0-8047-7681-3.

Nieuwe docent Daniele Cuneo

Raju Bakker

Vandaag ontmoet ik de nieuwe docent voor Sanskrit van de vakgroep South and Southeast Asian Studies. Hij heeft al een kamer aan de Matthias de Vrieshof, waar ook de andere stafleden onlangs naar toe zijn verhuisd, en zal in februari beginnen met zijn colleges. Voor de komende tweeënhalf jaar zal hij professor Bisschops onderwijstaken overnemen en in ieder geval Sanskrit- en Hindoeïsme-colleges verzorgen.

Afgelopen jaren heeft hij in Cambridge gewerkt aan het Sanskrit Manuscript project waarvan de prachtige digitale resultaten te vinden zijn in de Cambridge Digital Library. Naast de materiële cultuur van het Zuid-Aziatische boek, houdt hij zich vooral bezig met de Sanskrittraditie van poëzie en esthetiek (*kāvya* en *alamkāraśāstra*) zoals bekend bij Indiase geleerden als Abhinavagupta. Hij vindt hiervan invloeden terug in Zuid-Indiase bronnen en is dan ook regelmatig te vinden in Pondicherry. In het noorden verbleef hij in Varanasi te midden van pandits voor traditioneel onderwijs. De komende tijd zal hij zijn inzichten en kennis kunnen delen met Leidse studenten en collega's.

Hoewel hij een enthousiaste onderzoeksgroep in Cambridge achterlaat hoop ik dat het hem de komende jaren ook in Leiden zal bevallen.

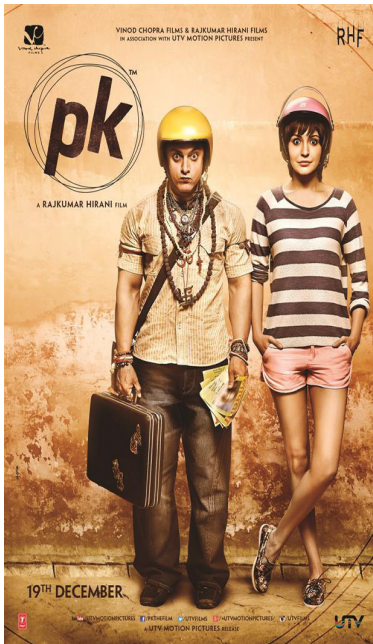
RANDSTAD AGENDA

Vanaf 19 dec *P.K.* (Hindi film), www.pathe.nl

Vanaf 9 jan *Tevar* (Hindi film), www.pathe.nl

28 dec Teri Yaad Mein - Mukesh (Hindi muziek), www.philipszaal.nl

5-7 feb Lalla Rookh - Shailesh Bahoran (dans), www.korzo.nl

20 feb Anuradha Paudwal, golden voice of Bollywood, www.indiawijzer.nl

10 april Nayan Ghosh, Terry Riley, Niti Ranjan Biswas www.muzeekgebouw.nl

En verder: Vaste tentoonstellingen *Aziatische Kunst* (www.rijksmuseum.nl) en *Rondom India* (www.tropenmuseum.nl)

DE VVIK IN HET KORT

Activiteiten

Vrienden van het Instituut Kern ontvangen ongeveer 5x per jaar een uitnodiging voor het bijwonen van lezingen, boekpresentaties of videovertoningen met aansluitend een borrel. De VVIK is verbonden aan de India en Tibet studies binnen de opleiding Talen en Culturen van Zuid en Zuidoost Azië. Deze is gehuisvest in het Huizingagebouw, Doelensteeg 16 te Leiden. Voor komende VVIK activiteiten, zie de website van de Vereniging op <http://www.instituutkern.nl>

Nieuwsbrief

Leden ontvangen 2x per jaar de *VVIK Nieuwsbrief* met nieuws over VVIK activiteiten, publicaties en overige wetenswaardigheden zoals een overzicht van, voor VVIK leden interessante, activiteiten in de regio.

Collecties

De Vereniging heeft boeken, tijdschriften, handschriften en fotoverzamelingen bijeen gebracht op haar gebied. Deze zijn in bruikleen bij de UB raadpleegbaar. Veel van de foto's zijn doorzoekbaar via de digitale speciale collecties (UB website) op disc.leidenuniv.nl. Digitale reproducties kunnen worden besteld via de UB. Voor gebruik in publicaties is schriftelijke toestemming van de Vereniging vereist.

Fonds de Cock

Studentleden die een studiereis of een andere bijzondere studie-activiteit willen doen, kunnen een reisbeurs aanvragen uit het Fonds de Cock. Aanvragen dienen schriftelijk bij het bestuur te worden ingediend. Achteraf wordt een kort verslag van de reis verlangd.

Lid worden?

Aanmelden kan middels een e-mail bericht naar de secretaris, Alied de Cock, secre.vvik@gmail.com. De contributie (€ 25,- voor gewone leden en € 12,50 voor studenten; per lopend kalenderjaar) kunt U overmaken naar ABN AMRO 45.17.84.308 t.n.v. Vereniging Vrienden van het Instituut Kern, Leiden. Het correspondentieadres voor andere zaken is Voorzitter VVIK, Treilerstraat 105, 1503 JE Zaandam.

VVIK Nieuws is een halfjaarlijkse gratis uitgave voor en door Vrienden van het Instituut Kern. De *Randstad Agenda* is onder voorbehoud, wij raden u aan eerst aanvullende informatie in te winnen alvorens u een activiteit bezoekt.